

**Wymagania edukacyjne na poszczególne oceny
klasa 8**

Zagadnienia	Wymagania na ocenę dopuszczającą Uczeń potrafi:	Wymagania na ocenę dostateczną Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz potrafi:	Wymagania na ocenę dobrą Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz potrafi:	Wymagania na ocenę bardzo dobrą Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz potrafi:	Wymagania na ocenę celującą Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz potrafi:
Kształcenie literackie i kulturowe: wiersz	• zreferować treść wiersza • określić rodzaj literacki • wskazać podmiot liryczny • określić rodzaj liryki • omówić przynależność gatunkową utworów • wskazać adresata lirycznego, bohaterów wiersza	• opisać emocje wyrażane przez podmiot liryczny, nazwać emocje towarzyszące podmiotowi lirycznemu • scharakteryzować bohaterów • wyjaśnić prawdy życiowe zawarte w utworach • określić miejsce, w którym znajduje się podmiot liryczny • wskazać środki stylistyczne, związki frazeologiczne	• wskazać elementy tworzące atmosferę, budujące nastrój • zinterpretować zabiegi stylistyczne zastosowane w wierszu • zinterpretować tytuł • postawić tezę interpretacyjną • określić przyczyny emocji podmiotu lirycznego	• zinterpretować wymowę wiersza, przesłanie utworu • przedstawić swoje spostrzeżenia dotyczące danej sytuacji lirycznej • zinterpretować istotne elementy wiersza, np. zakończenie, puentę	• uczestniczyć w projektach edukacyjnych

Kształcenie literackie i kulturowe: proza	• odtworzyć najważniejsze fakty, sądy i opinie • zrelacjonować treść utworu lub fragmentu utworu • przedstawić bohaterów utworu • wypowiedzieć się na temat narratora • określić czas i przestrzeń akcji • określić rodzaj narracji	• scharakteryzować bohaterów całego lub fragmentów utworu • opisać relacje pomiędzy bohaterami, określić stany emocjonalne bohaterów • omówić znaczenie czasu i miejsca akcji dla wymowy utworu, omówić świat przedstawiony • określić temat przewodni utworu • wypowiedzieć się na temat utworu i zawartych w nim zagadnień, wyjaśnić zasady rządzące światem przedstawionym	• omówić sposób prezentacji wybranego elementu utworu, porównać wybrane elementy świata przedstawionego • wyliczyć i omówić problemy, z którymi zetknął się bohater • wyjaśnić motywy postępowania, konsekwencje decyzji bohatera, wskazać jego najważniejsze cechy • wyjaśnić przyczynę reakcji bohatera w wybranych sytuacjach, • omówić stosunek bohatera do rzeczywistości	posiada umiejętność poprawnego zinterpretowania wymaganego materiału, właściwej argumentacji, uogólniania, podsumowania i porównania, np. potrafi: • przedstawić punkt widzenia narratora na poruszany w utworze temat • zinterpretować puentę, tytuł, wymowę utworu • wskazać stereotypy przedstawione w utworze • podjąć dyskusję na temat poruszanych problemów, • wyjaśnić symboliczne	• uczestniczyć w projektach edukacyjnych • przedstawić inny tekst kultury podejmujący temat

			• zinterpretować zachowanie bohatera, ocenić go • omówić relacje łączące bohaterów • omówić stosunek autora tekstu do opisywanego bohatera • wyciągnąć wnioski • określić własne stanowisko	znaczenie elementów utworu, omówić przenośnie, uniwersalną wymowę utworu	
Kształcenie literackie i kulturowe: Adam Mickiewicz <i>Pan Tadeusz</i>	• wyjaśnić pojęcia: <i>epopeja, inwokacja, szlachta, dworek szlachecki</i> • zrelacjonować treść fragmentów • wskazać adresatów inwokacji	• opisać strukturę społeczną szlachty polskiej • scharakteryzować Jacka Soplicę • wymienić cechy gatunkowe utworu	• wymienić obyczaje szlacheckie opisane w fragmentach utworu	• zanalizować sposób przedstawienia ojczyzny w inwokacji • podjąć dyskusję na temat zalet i wad szlachciców przedstawionych w utworze	• podjąć dyskusję na temat przyczyn określenia dzieła Mickiewicza epopeją narodową
Kształcenie literackie i kulturowe: Juliusz Słowacki <i>Balladyna</i>	• omówić elementy świata przedstawionego • wskazać bohaterów realistycznych i prawdopodobnych • rozpoznać cechy dramatu	• ułożyć chronologiczny plan wydarzeń • analizować fragmenty utworu (wydarzenia), • wyjaśnić w kontekście	• wypowiedzieć się na temat tragizmu w utworze • napisać charakterystykę porównawczą Aliny i Balladyny • przedstawić drogę	• zredagować opis sytuacji dotyczący wydarzeń, które rozegrały się w lesie lub podczas rażenia Balladyny piorunem; albo opis przeżyć Balladyny	

	• gromadzić słownictwo charakteryzujące siostry • wypowiedzieć się na temat okoliczności i motywu zbrodni	lektury stwierdzenie: „Nie ma zbrodni bez kary”	Balladyny do władzy i zapisać wnioski		
Kształcenie literackie i kulturowe: Aleksander Kamiński, Kamienie na szaniec	• wyjaśnić pojęcia: <i>okupacja, Szare Szeregi, sabotaż, dywersja, literatura faktu</i> • zrelacjonować treść książki • określić rodzaj narracji • zrelacjonować przebieg akcji pod Arsenalem	• omówić świat przedstawiony • opisać rzeczywistość okupowanej Warszawy • wymienić i scharakteryzować bohaterów pierwszoplanowych • opisać perypetie bohaterów działających w małym sabotażu i w dywersji	• wyjaśnić, dlaczego Rudy czuł się szczęśliwy pomimo świadomości zbliżającej się śmierci • wypowiedzieć się na temat specyfiki pokolenia, do którego należeli bohaterowie	• w kontekście danego fragmentu utworu zinterpretować tytuł utworu • podjąć dyskusję na temat celowości przeprowadzenia akcji pod Arsenalem w świetle jej skutków • podjąć dyskusję na temat ówczesnego i współczesnego rozumienia słowa <i>patriotyzm</i>	
Kształcenie literackie i kulturowe: Henryk Sienkiewicz, Quo vadis	• zrelacjonować treść fragmentów • wyjaśnić pojęcie <i>powieść historyczna</i> • określić rodzaj narracji	• scharakteryzować Winicjusza i Petroniusza • wskazać cechy powieści historycznej	• opisać emocje, które targały Winicjuszem • przedstawić konsekwencje, z którymi wiązał się	• porównać wiarę Rzymian i chrześcijan • zinterpretować tytuł powieści • przedstawić dwa sposoby pojmowania	• podjąć dyskusję na temat poświęcenia życia dla idei, w którą się wierzy

		• scharakteryzować bohaterów pierwszoplanowych • opisać obyczajowość starożytnych Rzymian	wybór religii chrześcijańskiej • omówić sposób życia pierwszych chrześcijan • omówić przyczyny, przebieg i konsekwencje pożaru Rzymu • opisać przemianę wewnętrzną Winicjusza	miłości w ujęciu antycznym i chrześcijańskim	
Kształcenie literackie i kulturowe: Antoine de Saint-Exupéry - <i>Mały Księżę</i>	• omówić treść lektury • wskazać elementy świata przedstawionego • opowiedzieć o spotkaniu bohatera z pilotem	• porównać świat dorosłych i dzieci; odwołać się do przykładów z tekstu • omówić zachowanie róży na różnych etapach i przedstawić wnioski • opowiedzieć o spotkaniu lisa z chłopcem i efektach wspólnych rozmów • scharakteryzować bohaterów	• przedstawić planety odwiedzone przez Małego Księcia i scharakteryzować spotykanych tam bohaterów • określić rolę lisa w rozumieniu uczuć miłości i przyjaźni • napisać opowiadanie inspirowane lekturą	• omówić znaczenie sentencji znanych z utworu • wypowiedzieć się na temat tego, dla kogo jest przeznaczona ta książka	

Kształcenie literackie i kulturowe: Stefan Żeromski <i>Syzyfowe prace</i>	• wyjaśnić pojęcie <i>rusyfikacja</i> • zrelacjonować fragmenty powieści	• scharakteryzować Bernarda Zygiera • omówić świat przedstawiony • scharakteryzować Marcina Borowicza i Andrzeja Radka • wymienić metody rusyfikacji przedstawione w powieści	• wypowiedzieć się na temat przyczyn lekceważenia przez uczniów lekcji języka polskiego • omówić sposoby walki z rusyfikacją przedstawione w utworze • zinterpretować tytuł powieści	• omówić i zanalizować reakcje uczniów na recytację <i>Reduty Ordona</i> • zanalizować skutki zabiegów rusyfikacyjnych • przedstawić postawy członków polskiej społeczności wobec działań zaborców i zanalizować ich przyczyny	• podjąć dyskusję na temat potrzeby zachowywania tożsamości narodowej
Kształcenie literackie i kulturowe: Sławomir Mrożek <i>Artysta</i>	• zrelacjonować treść opowiadania • określić rodzaj narracji	• wypowiedzieć się na temat narratora • wyjaśnić postawę Koguta • skomentować zachowanie Lisa	• omówić alegoryczne znaczenie występujących postaci	• sformułować morał • zreagować opowiadanie inspirowane przeczytanym tekstem	• podjąć dyskusję na temat sposobu postrzegania artystów
Kształcenie literackie i kulturowe: wywiad	• wyjaśnić pojęcie <i>wywiad</i>, zreferować treść wywiadu	• rozpoznać gatunki wypowiedzi prasowej	• zanalizować wywiad pod kątem sposobu zadawania pytań przez dziennikarkę	• odnaleźć elementy omówione w wywiadzie w rzeczywistości codziennej	• podjąć dyskusję na temat wad i zalet publikacji drukowanych oraz elektronicznych
Kształcenie literackie	• wymienić barwy użyte przez malarza	• omówić znaczenie zastosowanych przez malarza proporcji	• zinterpretować znaczenie barw	• zinterpretować sposób ukazania tematu na obrazie	• porównać obraz z innymi tekstami kultury

i kulturowe: dzieło sztuki	• opisać, co zostało przedstawione na obrazie, zdjęciu • wyjaśnić pojęcia: <i>kompozycja fotografii, sztuka współczesna</i> • przedstawić najważniejsze wydarzenia z historii fotografii	• omówić kompozycję dzieła • opisać krajobraz, omówić kompozycję obrazu	• zinterpretować sposób przedstawienia bohatera • wskazać elementy, które zostały wyeksponowane na zdjęciu	• wyrazić swoją opinię na temat obrazu • wypowiedzieć swoją opinię na temat fotografii i uzasadnić ją • zanalizować wybraną fotografię	przedstawiającymi temat • omówić wybrany obraz • zredagować opowiadanie inspirowane wybranym dziełem sztuki
Retoryka, sztuka posługiwania się językiem: perswazja, opinia, poprawność językowa	• wyjaśnić pojęcia: <i>perswazja, apel, sugestia, uzasadnienie, negocjacje, reklama, manipulacja</i> • wymienić cechy wypowiedzi perswazyjnej • wymienić sposoby nakłaniania w reklamie • wyjaśnić pojęcia: <i>opinia, informacja</i> • wymienić zasady, które powinny być przestrzegane	• odnaleźć w podanych tekstach apel, sugestię i uzasadnienie • wskazać reklamy, które nakłaniają odbiorcę do konkretnego działania • wyjaśnić różnicę pomiędzy opinią a informacją • odróżnić informację od opinii • rozpoznaje manipulację językową	• skomponować wypowiedź perswazyjną na zadany temat • zanalizować wybrane reklamy pod kątem zabiegów manipulacyjnych • sporządzić notatkę zawierającą informacje • skorygować błędy w podanych tekstach • odnaleźć w zdaniach błędnie użyte wyrazy	• ułożyć hasła reklamowe, nakłaniające do konkretnego działania • sformułować opinie wraz z uzasadnieniem	

	podczas wyrażania opinii • przedstawić podział błędów językowych		• odnaleźć błędy stylistyczne w tekście i skorygować je		
Nauka o języku: słownictwo, komunikacja językowa	• wymienić zasady porozumiewania się w grzeczny sposób • wymienić formy grzecznościowe • wymienić odmiany polszczyzny • wskazać różnice pomiędzy odmianą oficjalną a nieoficjalną polszczyzny • odróżnić treść od zakresu wyrazu • wyjaśnić pojęcia: <i>synonim</i>, <i>antonim</i>, <i>homonim</i>, <i>wyraz wieloznaczny</i> • wymienić rodzaje neologizmów i zapożyczeń • zrelacjonować zasady odmiany	• dopasować słowa i zwroty grzecznościowe do adresata • wskazać archaizmy • wskazać wypowiedzi należące do oficjalnej i nieoficjalnej odmiany języka • wymienić sytuacje, w których można stosować nieoficjalną formę języka oraz takie, w których należy stosować formę oficjalną • odróżnić języki środowiskowe od języków zawodowych • wskazać kolokwializmy w podanym tekście	• wskazać wypowiedzi, w których zostały złamane zasady grzeczności w języku • wyjaśnić różnice pomiędzy normą wzorcową a normą użytkową języka • rozpoznać wypowiedzi zgodne z normą wzorcową i normą użytkową • wyjaśnić znaczenie podanych neologizmów	• sformułować wypowiedzi dostosowane do adresata • stworzyć wypowiedzi zgodne z wzorcową odmianą języka • utworzyć nazwy mieszkanki i mieszkańca danego miasta	• sformułować oficjalną mowę na zadany temat, uwzględniając wszystkie zasady grzeczności

	nazwisk żeńskich i nazwisk małżeństw	• wymienić cechy każdego ze stylów • wymienić szczegółowe zasady dobrego stylu • zastąpić podane wyrazy synonimami • podać antonimy do danych wyrazów • odnaleźć neologizmy w tekście • użyć imion w wołaczu • poprawnie odmienić nazwiska • właściwie odmienić nazwy miejscowości			
Nauka o języku: części mowy	• wymienić odmienne i nieodmienne części mowy • wymienić części mowy pisane łącznie i rozdzielnie z partykułą <i>nie</i>	• scharakteryzować odmienne oraz nieodmienne części mowy • wskazać spójniki, przed którymi stawiamy przecinek	• odnaleźć nieosobowe formy czasownika w tekście i określić je • dokonać właściwej deklinacji rzeczowników • właściwie odmienić i stopniować przymiotniki	• właściwie określić formy czasownika osobowego • właściwie określić formy zaimków i poprawnie je stosować • właściwie nazywać rodzaje liczebników	

			• wskazać przysłówki, które podlegają stopniowaniu		
Nauka o języku: składnia	• wskazać zdanie pojedyncze, złożone, wielokrotnie złożone • wymienić rodzaje zdań współrzędnie złożonych	• wskazać podmiot i orzeczenie w zdaniu • wymienić zasady stosowania przecinka w zdaniach złożonych	• przekształcić zdania pojedyncze w zdania złożone • podzielić zdania złożone na zdania składowe • sporządzić wykres zdania pojedynczego, złożonego, wielokrotnie złożonego	• przeredagować tekst ze zbyt rozbudowanymi zdaniami złożonymi	
Kształcenie językowe: formy wypowiedzi - list motywacyjny	• wyjaśnić pojęcie <i>list motywacyjny</i> • wymienić elementy, z których składa się list motywacyjny • podjąć próbę napisania listu motywacyjnego	• zgromadzić informacje do listu motywacyjnego, który będzie odpowiedzią na podane ogłoszenia • zredagować list motywacyjny	• uporządkować informacje potrzebne do listu motywacyjnego	• ocenić rzetelność i wiarygodność podanych listów motywacyjnych	bezbłędnie pod względem językowym i merytorycznym zredagować tekst podanej formy wypowiedzi
Kształcenie językowe: formy wypowiedzi - CV	• wyjaśnić pojęcie: <i>CV (Curriculum vitae)</i>	• zgromadzić informacje, które	• uporządkować informacje niezbędne do sporządzenia CV	• bezbłędnie zredagować tekst	

	- wymienić elementy, z których składa się CV - podjąć próbę napisania	powinny się znaleźć CV zredagować podaną formę wypowiedzi		podanej formy wypowiedzi	
Kształcenie językowe: wypowiedź o charakterze argumentacyjnym	- wyjaśnić pojęcia: <i>teza, argument, przykład</i> - napisać krótki tekst argumentacyjny	- poprawnie sformułować tezę do podanego problemu - napisać argumentację do danej tezy, argumenty ilustruje przykładami	aktywnie uczestniczyć w dyskusji na zadany temat, posługując się argumentami	napisać poprawnie rozprawkę na dowolny temat wraz z tezą oraz argumentacją i przykładami	
Kształcenie językowe: charakterystyka postaci	gromadzić wiadomości na temat bohaterów wybranych lektur	- gromadzić słownictwo na temat bohaterów wybranych lektur - ocenić zachowanie danego bohatera literackiego	- ocenić postać pod kątem autorytetu /wzoru/ postępowania - stworzyć charakterystykę wybranego bohatera literackiego	samodzielnie zredagować charakterystykę wybranego bohatera, zgodnie z zasadami oraz posługując się poprawną polszczyzną.	
Kształcenie językowe: recenzja	- wymienić elementy, z których składa się recenzja - odróżnić recenzję od sprawozdania	- stworzyć plan recenzji - zredagować podaną formę wypowiedzi	wyselekcjonować niezbędne informacje przydatne do sporządzenia recenzji	- ocenić poszczególne elementy dzieła - stworzyć obszerną i wyczerpującą recenzję	

	• podjąć próbę napisania				
--	--	--	--	--	--